

Логінова М. В.,
викладач кафедри
цивільного права та процесу
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ,
капітан поліції
Рак М. В.,
курсант
Навчально-наукового інституту
права та підготовки фахівців для
підрозділів Національної поліції
Дніпропетровського державного
університету внутрішніх справ

НАЦІОНАЛЬНА ПОЛІЦІЯ УКРАЇНИ ЯК УЧАСНИК ЦИВІЛЬНО-ПРАВОВИХ ВІДНОСИН: ОСОБЛИВОСТІ ПРАВОВОГО СТАТУСУ

Наше суспільство існує завдяки його розподіленню на відповідного виду суспільні відносини, які виникають в різноманітних сферах нашого життя. Не є винятком суспільні відносини, які регламентуються Цивільним кодексом України, тобто відповідно цивільно-правові відносини. Як і будь-які інші, цивільно-правові відносини мають свою структуру та складаються з відповідних елементів, таких як суб'єкти, об'єкти та зміст. А от в розрізі нашої теми дослідження нас власне цікавить питання правового статусу Національної поліції України як учасника цивільно-правових відносин.

Виклад основного матеріалу, на нашу думку, доцільно почати із визначення поняття суб'єкта цивільно-правових відносин. Отже, суб'єктом цивільно-правових відносин є фізичні та юридичні особи, які вступають між собою в цивільно-правові відносини з приводу майна та особистих немайнових благ. В окремих випадках суб'єктом зазначених відносин може бути держава (визначається у вигляді органів державної влади) [3]. При цьому важливо зазначити, що відповідно до статті 1 Закону України «Про Національну поліцію» відповідно Національною поліцією є центральний орган виконавчої влади, який служить суспільству шляхом забезпечення охорони прав і свобод людини, протидії злочинності, підтримання публічної безпеки і порядку[2]. Тобто органи Національної поліції України відносяться до органів державної, а саме виконавчої гілки влади, і утворюються у вигляді юридичних осіб публічного права [1]. З цього випливає, що Національна поліція України може бути учасником цивільно-правових відносин.

Також важливо зазначити, що крім зазначеного критерію можливості Національної поліції України бути учасником цивільно-правових відносин, існує ще один не менш важливий. Таким фактором є наділення органів

Національної поліції України ознаками цивільної правосуб'єктності, а саме правоздатності та дієздатності. Адже, без наявності цих ознак про участь Національної поліції України як повноцінного учасника цивільно-правових відносин не може бути й мови. Важливо зазначити, що органи державної влади, у тому числі Національної поліції України, мають такий різновид правоздатності як спеціальний. Тобто, обсяг їх цивільної правоздатності значно вужчий правоздатності юридичних осіб приватного права і відповідає меті їх створення [4].

Також важливо додати, що органи Національної поліції мають здатність самостійно, від свого імені, виступати в цивільних правовідносинах і нести самостійну майнову відповідальність за рахунок відокремленого майна [1]. А представництво та ведення діяльності від імені відповідного територіального органу Національної поліції України покладається на керівника відповідного територіального підрозділу [2].

Отже, з вищевикладеного можемо зробити висновок, що Національна поліція може бути учасником цивільно-правових відносин по-перше, на підставі того, що її територіальні підрозділи є органами державної влади, які виступають у зазначених відносинах у вигляді юридичних осіб публічного права. По-друге, на підставі того, що її органи наділені відповідною цивільною правосуб'єктністю, навіть не зважаючи на те, що вона є доволі обмеженою. Така правоздатність Національної поліції України виражаються під час здійснення цивільно-правових відносин у вигляді здатності мати майно на праві оперативного управління; можливості використовувати земельні ділянки та інші природні ресурси в межах здійснення діяльності відповідно до чинного законодавства; здатність витратити грошові кошти, які передбачені державним бюджетом за цільовим призначенням (наприклад, оренда приміщень, комунальні послуги, послуги зв'язку), придбання транспортних засобів, спеціальних технічних засобів, канцтоварів та ін.; здатність укладати не заборонені законом і установчими документами договори і брати участь у зобов'язаннях тощо (наприклад, укладення договорів з приватними лабораторіями, дослідницькими бюро, іншими установами та організаціями) [5].

Список використаних джерел:

1. Цивільний кодекс України Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2003, № 40-44, ст. 356. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text>.
2. Закон України «Про Національну поліцію» Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 40-41, ст. 379. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/580-19#Text>.
3. Поняття, зміст та види цивільних правовідносин. URL: https://vo.uu.edu.ua/pluginfile.php/377064/mod_resource/content/1/%D0%9B%D0%B5%D0%BA%D1%86%D1%96%D1%8F%203.pdf.
4. Падалка О. А. Адміністративно-правовий статус Національної поліції України: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук: спец. 12.00.07. Харків: ХНУВС, 2016. 23 с.
5. Гецько Ю. М. Національна поліція як учасник цивільних правовідносин. URL: <http://www.spilnota.net.ua/ua/article/id-3696/>